

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

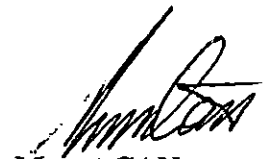
Okullarda şiddet ve akran zorbalığının önlenmesi ile okul sosyal hizmetinin eğitim sistemi içerisinde kurumsallaştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim. 08.10.2026

İZZET AKBULUT

BURDUR MV

Mustafa Erdem
Antalya
Mevlâ

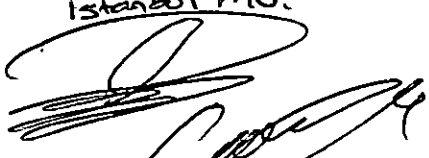
Tarkan Elçi
İstanbul

Murat ÇAN
Samsun Milletvekili

Danış Deniz
İstanbul MV.

Sibel Suçmez
Trabzon
SUÇMEZ

Hikmet Yalın Halıcı
İsparta MV.

Cümhur Uzun
Uşak MV

Nurhayat Altın Kaymakçı
Bursa MV

K. F. F. F.
Kaptan F. F.
Bursa MV

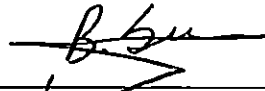
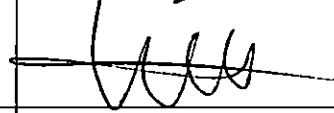
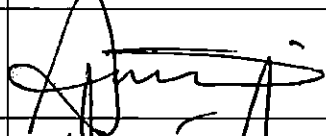
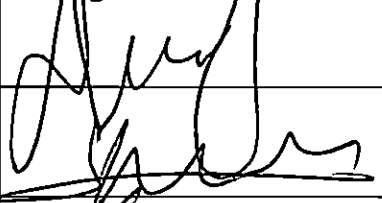
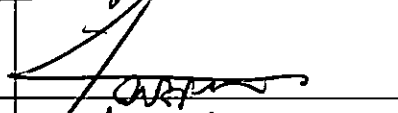
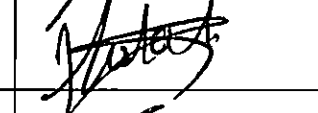
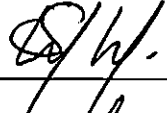
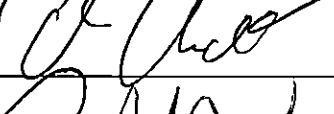
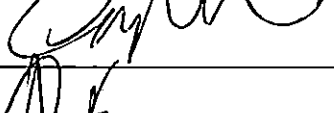
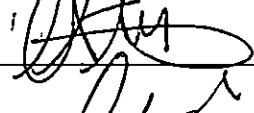

Özgür Ceylan
Samsun MV

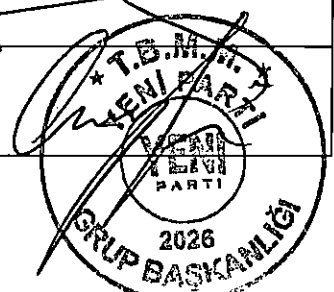
Serif ARAÇCI
Denizli MV.

Serpin Tavuklu
Diyarbakır MV.

197 Sayılı meclis Ay

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Süleyman BÜBÜL	Aydın	
UZAS KARASU	İzmir MU	
M. Selim Uzun	İzmir mu.	
Umut AKDOĞAN	Ankara	
TALAT DİNGER	Mersin Mu.	
Mehmet Karo	Kocaeli	
Gözde Taşer	Ankara	
İbrahim AYSAN	Eskişehir mu.	
Sevrit Tokun	Ordu mu.	
A. Silbel Yonkamaçlı	İstanbul MU.	
Okan KÖMÜRÇÜ	Ankara MU	
Eylem Ertuğ Ertuğ	Zonguldak	
Aliye TİMİŞ ERDOĞAN	Ankara	
Tahsin Öcalı	Rize	
Ayhan BARUT	Adana	
Aylin Yavuz	Ankara	

GEREKÇE

Türkiye’de 2025-2026 eğitim öğretim yılında 75 bin 12 okulda eğitim öğretim faaliyeti yürütülmekte, örgün eğitim kurumlarında 1 milyon 170 bin 320 öğretmen görev yapmaktadır. Bu büyüklük, eğitim sisteminin yalnızca akademik başarı açısından değil; çocukların sosyal gelişimi, güvenliği ve karşı karşıya kaldıkları sosyal risklerin erken tespiti bakımından da güçlü bir kurumsal yapıya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Okullarda şiddet ve akran zorbalığı bu ihtiyacın en görünür alanlarından biridir. OECD’nin PISA 2025 sonuçlarına göre Türkiye’de öğrencilerin yüzde 21’i ayda en az birkaç kez zorbalığın bir türüne maruz kaldığını bildirmiştir. OECD ortalaması ise yüzde 20’dir. Bu veri, sorunun yalnızca Türkiye’ye özgü olmadığını, birçok ülkenin ortak eğitim ve çocuk politikası sorunlarından biri olduğunu göstermektedir.

Nitekim Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu bünyesinde kurulan İlköğretim ile Ortaöğretim Kurumlarında Akran Zorbalığının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu da çalışmalarını tamamlamış; çocuklardan ve velilerden gelen başvurular doğrultusunda okullarda akran zorbalığının arttığını ve bunun çocukların psikolojik durumları ile akademik başarıları başta olmak üzere birçok alanda olumsuz etkiler oluşturduğunu tespit etmiştir.

Bu nedenle mesele yalnızca okul içerisinde gerçekleşen şiddet olaylarına müdahale edilmesi olarak değerlendirilmemelidir. Çocuğun aile ilişkileri, yoksulluk, ihmal ve istismar riski, sosyal çevresi, devamsızlık, suça sürüklenme riski, dijital ortamda karşılaştığı tehlikeler ve sosyal destek mekanizmalarına erişimi okul yaşamını doğrudan etkileyebilmektedir.

Dünyadaki uygulamalar incelendiğinde, bu sorunların yalnızca öğretmenler veya tek bir meslek grubu üzerinden ele alınmadığı görülmektedir.

Finlandiya’da öğrenci refahı hizmetleri eğitim sisteminin kurumsal bir parçası olarak düzenlenmiştir. Öğrencilerin okul sağlığı hizmetlerinin yanı sıra psikolog ve okul sosyal hizmeti hizmetlerinden yararlanma hakkı bulunmaktadır. Bir öğrenci ihtiyaç duyduğunda psikolog veya okul sosyal hizmeti görevlisiyle en geç yedinci okul gününde; acil durumlarda ise aynı gün veya takip eden gün görüşebilmesi öngörülmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri’nde de okul sosyal hizmeti eğitim sisteminde kullanılan mesleki hizmetlerden biridir. ABD Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezi verilerine göre 2020-2021 döneminde kamu okullarının yüzde 48,7’sinde en az bir tam veya yarı zamanlı sosyal hizmet uzmanı bulunurken, kamu okullarının yüzde 95,4’ünde psikolojik danışmanlık, psikoloji veya sosyal hizmet alanlarında görev yapan en az bir meslek elemanı bulunmaktadır. ABD Okul Sosyal Hizmeti Derneği ise mesleki hizmet standardı olarak her 250 öğrenciye bir okul sosyal hizmet uzmanı oranını önermektedir.

Bu örnekler Türkiye’nin eğitim sisteminin başka ülkelerle yarıştırılması amacıyla değil çocukların korunmasına yönelik farklı modellerin incelenmesi açısından önemlidir. Her ülkenin eğitim sistemi, nüfusu, personel yapısı ve sosyal hizmet örgütlenmesi farklıdır. Türkiye’nin de kendi eğitim sistemi ve ihtiyaçlarına uygun bir okul sosyal hizmeti modeli geliştirmesi mümkündür.

Türkiye’de hâlihazırda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri eğitim sisteminin önemli bir parçasıdır. Bununla birlikte çocuğun aile ve sosyal çevresinin değerlendirilmesi, sosyal risklerin belirlenmesi, aileyle çalışma, sosyal inceleme, vaka yönetimi, sosyal destek mekanizmalarına erişim ve okul ile diğer kamu kurumları arasındaki koordinasyon sosyal hizmet disiplininin doğrudan çalışma alanları arasındadır.

Bu nedenle okul sosyal hizmetinin geliştirilmesi, mevcut meslek gruplarının yerine yeni bir meslek grubunun geçirilmesi anlamına gelmemelidir. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanların, psikologların, sosyal hizmet uzmanlarının ve ihtiyaç duyulan diğer meslek elemanlarının kendi mesleki yetkinlik ve görev alanlarını koruyarak birlikte çalışabilecekleri çok disiplinli bir sistem oluşturulmalıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 2026 yılında yürütülen akran zorbalığı çalışmalarında da rehberlik hizmetlerinin nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesi gerektiği gündeme gelmiştir. Ayrıca 10 Eylül 2026 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan bir kanun teklifinde resmî eğitim kurumlarında psikolojik danışma ve rehberlik, psikolojik destek, sosyal hizmet ve okul sağlığı hizmetlerinin ilgili kamu kurumlarının koordinasyonu bütüncül biçimde sunulması önerilmiştir. Bu gelişmeler, çocukların okul ortamında çok disiplinli biçimde desteklenmesine ilişkin ihtiyacın farklı kesimlerce de tespit edildiğini göstermektedir.

Okul sosyal hizmetinin amacı yalnızca şiddet gerçekleşikten sonra müdahale etmek değildir. Asıl amaç; devamsızlığı artan, ailesiyle ciddi sorunlar yaşayan, ihmal veya istismar riski bulunan, ekonomik ve sosyal sorunlarla karşı karşıya kalan, şiddete yönelme veya şiddete maruz kalma riski bulunan çocukların mümkün olduğunca erken fark edilmesidir.

Türkiye’nin 75 bini aşan okuldan oluşan eğitim sistemi dikkate alındığında, okul sosyal hizmetinin hangi okul türlerinden ve hangi risk gruplarından başlanarak uygulanabileceğinin; sosyal hizmet uzmanlarının okul, ilçe veya bölge bazında hangi personel modeliyle görevlendirilebileceğinin; Millî Eğitim Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasındaki koordinasyonun nasıl kurulacağının ve uygulamanın mali ve idari boyutlarının bilimsel veriler ışığında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda; okullarda şiddet ve akran zorbalığının boyutlarının ve sosyal nedenlerinin belirlenmesi, mevcut koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkinliğinin değerlendirilmesi, risk altındaki çocukların erken tespitinde yaşanan sorunların ortaya çıkarılması, Türkiye’de okul sosyal hizmetinin uygulanmasına yönelik geçmiş çalışmaların değerlendirilmesi, farklı ülkelerdeki uygulama örneklerinin incelenmesi, sosyal hizmet uzmanlarının eğitim sistemi içerisinde istihdamına yönelik uygun modellerin belirlenmesi, ilgili meslek gruplarının kendi görev ve yetki alanlarını koruduğu çok disiplinli bir çalışma sisteminin oluşturulması ve çocukların güvenli bir eğitim ortamında bulunmasını sağlayacak kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

Okullarda şiddet ve akran zorbalığının önlenmesi ile okul sosyal hizmetinin eğitim sistemi içerisinde kurumsallaştırılması ve bu alanda yaşanan sorunların tespiti ve nitelikli çözüm önerilerinin oluşturulması için Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını talep ederiz.

